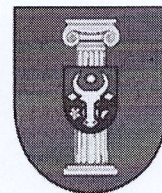

**AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE INTEGRITATE
A REPUBLICII MOLDOVA**

**НАЦИОНАЛЬНЫЙ ОРГАН ПО НЕПОДКУПНОСТИ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА**

INSPECTORATUL DE INTEGRITATE

MD-2005, mun. Chișinău, str. Mitropolit Gavriil Bănulescu-Bodoni, 26

Tel.(373 22) 820 601, fax (373 22) 820 602, www.ani.md, e-mail: info@ani.md

**ACT DE CONSTATARE
nr. 392/10**

mun. Chișinău

13.12.2021

Ion CREȚU, inspector de integritate principal al Inspectoratului de integritate al Autorității Naționale de Integritate, conducându-se de prevederile art. 10 din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, susținute de art. 7 alin. (1), art. 19, art. 33, art. 34 și art. 35 din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, în rezultatul controlului averii și a intereselor personale inițiat în privința dnei Grama Mariana, anul nașterii [REDACTED], IDNP-[REDACTED], domiciliată în [REDACTED], deținând funcția de viceministru al Afacerilor Interne și funcționar public cu statut special în cadrul Ministerului Apărării, a întocmit prezentul Act de constatare prin care,

A STABILIT:

În partea incipientă, este de menționat că, prin Legea nr. 130/2021 cu privire la modificarea unor acte normative, în vigoare 29.10.2021, au fost operate modificări la Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritate Națională de Integritate (în continuare Legea nr.132/2016) și Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale (în continuare Legea nr. 133/2016), aplicabilitatea căroră a fost asigurată de către inspectorul de integritate în conformitate cu art. 72 alin. (6) și art. 73 alin. (4) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

Astfel, având în vedere că controlul averii și a intereselor personale se stabilește și se efectuează în temeiul art. 33 alin. (3) din Legea nr. 132/2016, pe durata exercitării mandatelor, a funcțiilor publice sau de demnitate publică, adică pe perioadă distinctă din trecut, actele și acțiunile subsemnatului inspector de integritate întreprinse în cadrul controlului, s-au efectuat în conformitate cu prevederile Legilor nr. 132/2016 și 133/2016 în redacția de până la intrarea în vigoare a Legii nr. 130/2021.

În această consecutivitate, la 07.06.2021 în cadrul Autorității Naționale de Integritate a fost înregistrată cu nr. 01/521, sesizarea din oficiu în privința dnei Grama Mariana, ex-viceministru al Afacerilor Interne.

La 10.06.2021 în conformitate cu prevederile art. 30 din Legea nr. 132/2016, sesizarea mi-a fost repartizată aleatoriu prin sistemul electronic de distribuire a sesizărilor cu nr. 20210110014.

Potrivit sesizării din oficiu, *"Se atrage atenția inspectoratului de integritate asupra faptului că, în investigația jurnalistică a Ziarului de Gardă, publicată la 11.05.2021, se regăsesc*

mai mulți subiecți ai declarării averii și a intereselor personale din cadrul MAI¹, astfel, se intervine către Inspectoratul de Integritate cu sesizarea în cauză și se solicită examinarea faptelor descrise în investigație prin prisma Legii nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate și luarea deciziilor conform competenței.

Din conținutul articolul publicat, în care este viză Grama Mariana, se deduce că subiectul declarării împreună cu membrii familiei, în anul 2020 au dobândit două case de locuit: o casă care valorează nu mai puțin de 43 mii de euro, dar și o casă care valorează 1 123 698 lei.”

În conformitate cu prevederile art. 3 alin. (1) lit. a) din Legea 133/2016, Grama Mariana, deținând funcțiile de viceministru al Afacerilor Interne, este subiect al declarării averii și intereselor personale.

În corespundere cu prevederile art. 5 alin. (4) din Legea 133/2016, responsabilitatea pentru depunerea în termen a declarației, precum și pentru veridicitatea și deplinătatea informațiilor o poartă persoana care o depune.

Conform art. 31 alin. (1) din Legea nr. 133/2016, *”În termen de 15 zile de la data repartizării sesizărilor, inspectorul de integritate efectuează verificarea prealabilă a acestora. În cadrul verificării prealabile, inspectorul de integritate verifică respectarea condițiilor de formă și conținut ale sesizărilor și existența bănuielii rezonabile privind încălcarea regimului juridic de declarare a averii și a intereselor personale. Verificarea prealabilă include validarea datelor din declarațiile de avere și interese personale prin intermediul sistemului informațional e-Integritate. Verificarea prealabilă se finalizează cu emiterea unui proces-verbal de inițiere a controlului sau de refuz al inițierii controlului.”*

Astfel, la 14.06.2021 în temeiul art. 28 alin. (3), coroborat cu art. 31 alin. (1) din Legea 132/2016, prin Procesul-verbal nr. 451/10, în privința dnei Grama Mariana, viceministru al Afacerilor Interne a fost inițiat controlul averii și intereselor personale, datorită faptului că, *inspectorul de integritate conturează o bănuială rezonabilă de a presupune că, averea dobândită depășește veniturile realizate pentru aceeași perioadă de către Grama Mariana și membrii familiei.”*

Prin demersul nr. 04-10/3075 din 14.06.2021, Grama Mariana a fost informată despre inițierea în privința sa a controlului averii și intereselor personale și despre drepturile prevăzute la art. 33 din Legea nr. 132/2016.

În acest sens, la 28.06.2021, dna Grama Mariana s-a prezentat la sediul Autorității și a făcut cunoștință cu materialele dosarului și cu sesizarea depersonalizată.

În conformitate cu prevederile art. 32 alin. (1)-(2) din Legea nr 132/2016, *În procesul de control al averii și al intereselor personale, inspectorul de integritate verifică datele și informațiile privind averea existentă a persoanei supuse controlului, precum și modificările patrimoniale intervenite pe durata exercitării mandatului, a funcției publice și de demnitate publică. Controlul poate fi efectuat pe durata exercitării mandatului, a funcției publice și de demnitate publică, precum și în decurs de un an după încetarea exercitării acestora. Dacă persoana supusă controlului este căsătorită ori se află în concubinaj sau dacă are persoane la întreținere și/sau copii minori, verificarea se va extinde și asupra averii membrilor de familie sau concubinelor/concubinei acesteia.*

Potrivit informațiilor consultate din declarațiile de avere și interese personale pentru anii 2014-2020 ale dnei Grama Mariana, și ca urmare a răspunsurilor primite de la angajatori, nr.

¹<https://www.zdg.md/stiri/stiri-sociale/doc-averile-si-veniturile-declarate-de-sefii-din-mai-in-2020-cum-explica-un-sef-de-directie-cele-106-ha-de-terenuri-din-declaratia-de-avere/>

5448 din 28.06.2021 al Ministerului Apărării și nr. 5415 din 25.06.2021 al Ministerului Afacerilor Interne, rezultă că dumneaei a deținut în perioada 10.06.2014-25.11.2019, mai multe funcții publice cu statut special în cadrul Ministerului Apărării, iar în perioada 20.11.2019-14.06.2021 a deținut funcția de viceministru al Afacerilor Interne.

Astfel, inspectorul de integritate concluzionează că, dna Grama Mariana este pasibilă de efectuarea controlului averii și intereselor personale pentru perioada 10.06.2014 (*data obținerii statutului de subiect al declarării averii și intereselor personale*) – 14.06.2021 (*data emiterii procesului-verbal cu privire la inițierea controlului averii și intereselor personale ale dnei Grama Mariana*).

Potrivit informațiilor din Registrul de Stat al Populației, Grama Mariana, d/n [REDACTED], IDNP [REDACTED] și [REDACTED] d/n [REDACTED], IDNP [REDACTED] sunt căsătoriti începând cu [REDACTED], și pentru perioada efectuării controlului au avut la întreținere copii minori: [REDACTED] d/n [REDACTED], IDNP [REDACTED] și [REDACTED] d/n [REDACTED], IDNP [REDACTED].

Având la bază cele enunțate, inspectorul de integritate a efectuat controlul averii și intereselor personale în privința lui Grama Mariana și [REDACTED] pentru perioada 10.06.2014 – 14.06.2021, iar în privința lui [REDACTED] pentru perioada 10.06.2014 - [REDACTED] (până la ziua atingerii majoratului) și în privința lui [REDACTED] pentru perioada 10.06.2014 - [REDACTED] (până la ziua atingerii majoratului).

Luând act de perioada efectuării controlului averii și intereselor personale (10.06.2014-14.06.2021), inspectorul de integritate a stabilit cadrul normativ relevant aplicării în timp a normelor legale.

Așadar, pentru perioada 10.06.2014-31.07.2016, potrivit acțiunii Legii nr. 1264/2002 privind declararea și controlul veniturilor și al proprietății persoanelor cu funcții de demnitate publică, judecătorilor, procurorilor, funcționarilor publici și a unor persoane cu funcții de conducere (abrogată la 01.08.2016), *diferența vădită* este - diferență între proprietatea dobândită și veniturile obținute care depășește de cel puțin 6 ori salariul mediu lunar obținut în perioada de declarare de către subiectul declarării și membrii familiei acestuia.

Totodată, pentru perioada 01.08.2016-14.06.2021, normele legale relevante prevăd, art. 26, 32 alin. (1) și 34 alin. (1) și (2) din Legea nr. 132/2016, *Controlul averii și al intereselor personale constă în verificarea declarațiilor de avere și interese personale, a datelor și a informațiilor privind averea existentă, precum și a modificărilor patrimoniale intervenite pe durata exercitării mandatelor, a funcțiilor publice și de demnitate publică;*

În procesul de control al averii și al intereselor personale, inspectorul de integritate verifică datele și informațiile privind averea existentă a persoanei supuse controlului, precum și modificările patrimoniale intervenite pe durata exercitării mandatelor, a funcțiilor publice sau de demnitate publică;

Dacă după exprimarea verbală sau în scris a punctului de vedere al persoanei supuse controlului se constată că între averea dobândită în timpul exercitării mandatelor, a funcțiilor publice sau de demnitate publică și veniturile obținute în aceeași perioadă este o diferență substanțială și deținerea averii are caracter nejustificat sau dacă persoana supusă controlului nu se prezintă, în termen de 15 zile de la confirmarea recepționării invitației, să-și prezinte punctul de vedere, inspectorul de integritate întocmește un act de constatare, cauza fiind transmisă în instanța de judecată competentă spre examinare în vederea dispunerii confiscării averii nejustificate. Dacă recepționarea invitației nu este confirmată mai mult de 30 de zile de la expedierea acesteia, inspectorul de integritate întocmește actul de constatare numai după

expirarea a 15 zile de la expedierea unei invitații repetate, indiferent de faptul dacă a fost sau nu confirmată recepționarea invitației repetate, cauza fiind transmisă instanței de judecată competente spre examinare în vederea dispunerii confiscării averii nejustificate. Confiscarea se poate referi la întreaga valoare a averii deținute de subiectul declarării, la valoarea unei părți din aceasta sau a unui bun/unor bunuri determinate.

Totodată potrivit art. 2 din Legea nr. 133/2016, diferență substanțială este - *diferența ce depășește 20 de salarii medii lunare pe economie dintre averea dobândită și veniturile obținute de către subiectul declarării împreună cu membrii familiei, concubinul/concubina pe parcursul exercitării mandatelor sau a funcțiilor publice ori de demnitate publică în aceeași perioadă;*

Coroborând normele citate, se relevă că, esența de bază a controlului averii și intereselor personale este, de a stabili existența sau inexistența diferenței substanțiale dintre averea dobândită și veniturile obținute de către subiectul declarării împreună cu membrii familiei, concubinul/concubina pe parcursul exercitării mandatelor sau a funcțiilor publice ori de demnitate publică pentru aceeași perioadă.

Totodată, calculul diferenței substanțiale constă în aprecierea matematică a corespunderii valorii (*echivalentului bănesc*) averii dobândite cu veniturile nete obținute de către subiectul declarării, împreună cu membrii familiei, concubinul/concubina pe parcursul exercitării mandatelor sau a funcțiilor publice ori de demnitate publică, altor funcții și calități atribuite la categoria subiecților declarării averii și intereselor personale, ținându-se cont de diferența admisă de lege.

La calcularea diferenței substanțiale se vor lua în calcul și cheltuielile, care pot fi demonstrate, esența cărora constau în transmiterea dreptului de proprietate, posesie sau de folosință asupra bunurilor (*de exemplu: procurarea de bunuri, închirierea transportului, procurări etc*).

Suplimentar, potrivit art. 85 alin. (3) și art. 87 alin. (1) din Codul administrativ al RM, autoritatea publică trebuie să stabilească din oficiu aspectele de fapt ale cazului care face obiectul procedurii, fără a se limita la dovezile și afirmațiile participanților, conducându-se de probele pe care le consideră necesare, conform dreptului discreționar, pentru investigarea stării de fapt.

Având la bază normele citate, în scopul stabilirii existenței sau inexistenței diferenței vădite între proprietatea dobândită și veniturile obținute, cât și în scopul stabilirii existenței sau inexistenței diferenței substanțiale dintre avere dobândită și veniturile obținute de către subiectul declarării Grama Mariana și membrii familiei acestuia, pe parcursul exercitării funcțiilor enunțate (10.06.2014-14.06.2021), în temeiul prevederilor art. 20 alin. (1) lit. a)-d) și art. 32 alin. (3) din Legea nr. 132/2016, având la bază sursele de informații declarate pe propria răspundere de către Grama Mariana în declarațiile sale de avere și interese personale/declarațiile cu privire la venituri și proprietate, inspectorul de integritate a accesat registre de stat, a solicitat informații și documente necesare desfășurării controlului de la instituții de drept public și privat, în baza cărora au fost stabilite următoarele modificări patrimoniale materializate prin venituri și cheltuieli.

Sub imperiul Legii nr. 1264/2002 privind declararea și controlul veniturilor și al proprietății persoanelor cu funcții de demnitate publică, judecătorilor, procurorilor, funcționarilor publici și a unor persoane cu funcții de conducere (abrogată), în rezultatul examinării materialelor acumulate la dosarul de control și reflectate în tabelul de analiză care este parte componentă a dosarului, pentru perioada 10.06.2014-31.07.2016 sau constatat următoarele modificări patrimoniale ce au însumat sub aspect de Credit (*extrageri de numerar din conturile avute în gestiune*) și sub aspect de Debit (*achitări servicii în numerar și alimentări de conturi avute în gestiune*):

<i>Modificări patrimoniale</i>	<i>Perioada 10.06.2014-31.12.2014</i>	<i>Perioada 01.01.2015-31.12.2015</i>	<i>Perioada 01.01.2016-31.07.2016</i>
<i>Credit lei:</i>	<i>56 690,00</i>	<i>110 900,00</i>	<i>78 620,00</i>
<i>Debit lei:</i>	<i>12 580,00</i>	<i>2 717,00</i>	<i>36 951,00</i>
<i>Sold lei:</i>	<i>44 110,00</i>	<i>108 183,00</i>	<i>41 669,00</i>

Respectiv, pentru perioada 10.06.2014-31.07.2016, divizată în ani fiscali, de către subsemnatul inspector de integritate au fost stabilite venituri valorificate și proprietate dobândită *(care a inclus toate modificările patrimoniale, inclusiv cheltuielile generate din alimentările de conturi)*, ce nu presupune o diferență vădită în sensul normelor citate.

Este de menționat că, în perioada prenotată familia Grama nu au suportat modificări patrimoniale materializate prin achiziția sau înstrăinarea unor drepturi de proprietate asupra bunurilor imobile sau mobile.

Consecutiv, sub imperiul Legilor nr. 132/2016 și nr. 133/2016, în rezultatul examinării materialelor acumulate la dosarul de control și reflectate în tabelul de analiză a calculelor care este parte componentă a dosarului, pentru perioada 01.08.2016-14.06.2021 sau constatat următoarele modificări patrimoniale ce au însumat sub aspect de Credit *(extrageri de numerar din conturile avute în gestiune, obținerea de împrumuturi, închiderea conturilor de depozit bancar și transferuri de mijloace între conturile avute în gestiune)* și sub aspect de Debit *(achiziții servicii în numerar și alimentări de conturi avute în gestiune, deschiderea conturilor de depozit bancar, restituirea împrumuturilor)*:

<i>Modificări patrimoniale</i>	<i>Perioada 01.08.2016 - 31.12.2016</i>	<i>Perioada 01.01.2017 - 31.12.2017</i>	<i>Perioada 01.01.2018 - 31.12.2018</i>	<i>Perioada 01.01.2019 - 31.12.2019</i>	<i>Perioada 01.01.2020-31.12.2020</i>	<i>Perioada 01.01.2021 - 14.06.2021</i>
<i>Sold inițial la începutul anului fiscal/perioadei lei:</i>	<i>167 833,00</i>	<i>194 403,00</i>	<i>247 223,52</i>	<i>101 219,99</i>	<i>106 208,99</i>	<i>-1 015 847,70</i>
<i>Credit lei:</i>	<i>36 750,00</i>	<i>83 800,00</i>	<i>108 800,00</i>	<i>159 792,00</i>	<i>2 724 262,00</i>	<i>138 791</i>
<i>Debit lei:</i>	<i>10 180,00</i>	<i>30 979,48</i>	<i>254 803,53</i>	<i>154 803,00</i>	<i>3 846 318,67</i>	<i>7 637,77</i>
<i>Numerar ce urmează a fi reflectat în Declarații de avere și interese personale cazul în care este depășit plafonul în lei:</i>						
<i>Numerar reflectat în Declarații de avere și</i>	-	-	-	-	-	-

<i>interese personale²:</i>						
<i>Numerar cu titlu de economii acceptat de inspector la data depunerii declarației reieșind din cele enunțate:</i>	-	-	<i>La 13.04.2018,</i> [REDACTED]	<i>La 27.11.2019,</i> [REDACTED]	<i>La 27.03.2020,</i> [REDACTED]	-
<i>Sold final la sfârșitul anului fiscal/perioada lei:</i>	194 403,00	247 223,52	101 219,99	106 208,99	<u>-1 015 847,70</u>	-884 694,47

În această ordine de idei, pentru perioada 01.08.2016-14.06.2021, divizată pe ani fiscali, subsemnatul inspector a identificat o eventuală diferență substanțială ca urmare a unor modificări patrimoniale pentru anul 2020, în suma de **1 015 847,70 lei**, diferență ce a fost stabilită între averea dobândită (*care a inclus toate modificările patrimoniale, inclusiv cheltuielile stabilite și deschiderea conturilor de depozit bancar*) și veniturile obținute (*care a inclus veniturile valorificate prin extrageri de numerar, contractarea și obținerea unor împrumuturi, închiderea conturilor de depozit bancar și transferuri de mijloace între conturile avute în gestiune*) de către Grama Mariana și membrii familiei.

Detalizând calculele prenotate, inspectorul de integritate reține următoarele:

- Potrivit răspunsurilor Serviciului Fiscal de Stat al RM nr. 6503 din 23.07.2021, Premier Energy cu nr. 6496 din 23.07.2021, ÎM Moldcell SA cu nr. 6659 din 28.07.2021, SA Moldova gaz cu nr. 9915 din 08.10.2021 și Liceul Teoretic Orizont, familia Grama pentru perioada anului 2020 a suportat cheltuieli pentru serviciile beneficiate în valoare de 22 920,67 lei;
- Potrivit răspunsului Agenției Servicii Publice a RM cu nr. 6304 din 20.07.2021, la 20.06.2020, prin contract de vânzare-cumpărare nr. 2150, de către [REDACTED] au fost procurate bunurile imobile cu nr. cadastrale [REDACTED], [REDACTED] și [REDACTED], în valoare contractuală de 843 086,00 lei (inclusiv cheltuieli notariale achitate de cumpărător);
- Potrivit răspunsului BC Moldindconbank SA cu nr. 6303 din 20.07.2021, la 25.06.2020, dna Grama Mariana deschide un cont de depozit în cadrul băncii în valoare de 46 000,00 EURO, echivalentul conform cursului oficial al BNM a constituit 895 597,00 lei;
- Potrivit răspunsului BC Moldindconbank SA cu nr. 6303 din 20.07.2021, la 30.03.2020, dna Grama Mariana alimentează cu numerar contul bancar cu suma de 6 000,00 lei, la 25.06.2020, dna Grama Mariana alimentează cu numerar contul bancar cu suma de 375 000,00 lei și la 08.09.2020, dna Grama Mariana alimentează cu numerar contul bancar cu suma de 95 970,00 lei;

² Potrivit art. 4 alin. (1) lit. d) Subiecții prevăzuți la art.3 alin.(1) declară activele financiare deținute de subiectul declarației și membrii familiei, concubinul/concubina acestuia, inclusiv ca beneficiari efectivi, adică numerarul în monedă națională sau în valută străină care depășește valoarea a 15 salarii medii pe economie și care nu face obiectul unor depuneri în instituțiile financiare.

➤ Potrivit răspunsului BC Moldindconbank SA cu nr. 6303 din 20.07.2021, la 08.09.2020, prin contractul de vânzare-cumpărare nr. 1-1866, de către dna Grama Mariana au fost procurate bunurile imobile cu nr. cadastrale [REDACTED] și [REDACTED], în valoare de 1 547 464,00 lei. Adițional la suma enunțată se adaugă 10 181,00 lei pentru cheltuieli notariale;

➤ Potrivit declarației de avere și interese personale a dnei Grama Mariana din 27.03.2020, la cap. V lit. C. nu este indicată informație cu privire la economiile deținute în numerar, însă, potrivit calculelor efectuate suma economiilor eventual ar depăși plafonul stabilit de legiuitor, astfel, inspectorul de integritate deduce că suma nu depășea plafonul ce este obligatoriu de a fi declarat în valoare de 119 295,00 lei, și admite că suma a fost de până la plafon în valoare de 119 274,00 lei, în acest sens se prezumă că diferența de 50 100,00 lei a fost cheltuită de subiecții controlului pe alte necesități ce nu au o evidență prin acte oficiale (*ex. alimentări de combustibil, achitări de produse alimentare în numerar etc*).

Total modificări patrimoniale ce includ cheltuieli: 3 846 318,67 lei.

➤ Potrivit calculelor efectuate, la 01.01.2020, soldul economiilor familiei Grama a constituit 106 208,99 lei;

➤ Potrivit răspunsurilor BC Moldindconbank SA cu nr. 6303 din 20.07.2021 și BC Victoriabank SA cu nr. 6146 din 16.07.2021, dna Grama Mariana extrage numerar din conturile bancare avute în gestiune pentru anul 2020 în suma de 295 780,00 lei;

➤ Potrivit răspunsului dnei Grama Mariana înregistrat cu nr. 8671 din 17.09.2021, la 20.03.2020, dl [REDACTED] contractează un împrumut în valoare de 50 000,00 euro de la [REDACTED] IDNP [REDACTED], echivalentul conform cursului oficial al BNM a constituit 976 895,00 lei, mijloace ce au fost valorificate la 04.06.2020, conform recipisei împrumutului și împrumutătorului anexată;

➤ Potrivit răspunsului dnei Grama Mariana înregistrat cu nr. 8671 din 17.09.2021, la 08.09.2020, dna Grama Mariana contractează un împrumut de la [REDACTED], cod numeric personal al Federației Ruse [REDACTED], în valoare de 800 000, 00 RUB, echivalentul conform cursului oficial al BNM a constituit 167 957,00 lei;

➤ Potrivit răspunsului BC Moldindconbank SA cu nr. 6303 din 20.07.2021, la 08.09.2020, dna Grama Mariana închide depozitul bancar și extrage suma de 894 700,00 lei;

➤ Potrivit răspunsului BC Moldindconbank SA cu nr. 6303 din 20.07.2021, la 08.09.2020, dna Grama Mariana efectuează un transfer între conturile personale în valoare de 388 930,00 lei ce a servit la achitarea prin transfer a achiziției imobilelor cu nr. cadastrale [REDACTED] și [REDACTED].

Total disponibilități financiare justificate: 2 830 470,99 lei.

În concluzie, fiind stabilită o diferență substanțială pentru anul fiscal 2020 în valoare de **1 015 847,70 lei** ($2\,830\,470,99 - 3\,846\,318,67 = -1\,015\,847,70$), diferență ce a fost stabilită între averea dobândită (*care a inclus toate modificările patrimoniale, inclusiv cheltuielile stabilite*) și veniturile obținute (*care a inclus veniturile valorificate prin extrageri de numerar, contractarea și obținerea unor împrumuturi, închiderea conturilor de depozit bancar și transferuri de mijloace între conturile avute în gestiune*) de către Grama Mariana și membrii familiei.

Sumele enunțate derivă din documentele și informațiile obținute la dosarul de control și care sunt reflectate în tabelul de efectuare a calculelor generate din modificările patrimoniale ale familiei Grama.

Subsidiar în vederea verificării corectitudinii și plenitudinii informațiilor reflectate în declarațiile de avere și interese personale, pentru perioada de control, inspectorul de integritate atestă următoarele:

În declarația de avere și interese personale a lui Grama Mariana din 13.04.2018 în contradicție cu art. 4 alin. (1) lit. a) - l) al Legii 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, de către inspector au fost constatate următoarele carențe și neconcordanțe:

➤ *Conform informației furnizate de Agenția Servicii Publice cu nr. 7903 din 26.08.2021, nu a fost reflectat imobilul aflat în proprietatea dlui [REDACTAT], cu nr. cadastral [REDACTAT].*

➤ *Conform informației furnizate de Agenția Servicii Publice cu nr. 7903 din 26.08.2021, nu au fost reflectate imobilele aflate în proprietatea dlui [REDACTAT], cu nr. cadastral [REDACTAT].*

În declarația de avere și interese personale a lui Grama Mariana din 27.03.2020 în contradicție cu art. 4 alin. (1) lit. a) - l) al Legii 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, de către inspector au fost constatate următoarele carențe și neconcordanțe:

➤ *Conform informației furnizate de BC Moldindconbank SA cu nr. 6303 din 20.07.2021, având în vedere că, la data depunerii declarației enunțate, la data 27.03.2020 în contul BC Moldindconbank SA cu nr. [REDACTAT] au fost mijloace ce depășesc 15 salarii medii lunare pe economie (adică suma de 119295 lei), mai exact în contul enunțau au fost 198081,39 lei, în acest sens, de către subiectul controlului urma să fie declarate toate conturile bancare avute în gestiune la acea dată.*

Astfel, potrivit dispozițiilor art. 32 alin. (6) Legea nr. 132/2016 cu privire la ANI, în cazul în care se constată că persoana supusă controlului deține și alte bunuri decât cele înscrise în declarația de avere și interese personale ori se constată diferențe substanțiale între veniturile declarate și averea deținută, inspectorul de integritate îi solicită informații și dovezi privind justificarea acestei diferențe și are obligația de a o invita pentru a prezenta un punct de vedere.

Prin demersul nr. 04-10/5351 din 21.09.2021 și nr. 04-10/5961 din 18.10.2021, Grama Mariana a fost invitat să prezinte informații și justificative privind eventuala diferență substanțială stabilită de către inspectorul de integritate între averea dobândită și veniturile realizate pentru perioada anului 2020, dar și pentru a depune punctul de vedere (explicații în scris) asupra informațiilor nereflectate sau reflectate eronat în declarațiile menționate supra.

În consecință, la 06.10.2021 cu nr.9531 și 21.10.2021 cu nr. 10076, au fost înregistrate punctele de vedere (explicațiile) dnei Grama Mariana care în raport cu eventuala diferență substanțială între averea dobândită și veniturile realizate pentru aceeași perioadă menționează: "În declarațiile de avere și interese personale nu au fost incluse veniturile soțului, [REDACTAT], cetățean al RM și României (CNP [REDACTAT]) obținute peste hotarele țării începând cu anul 2000, din cauza refuzului acestuia de a prezenta veniturile sale. Urmare a solicitării inspectorului de integritate, cât și a actelor găsite la domiciliu, prezint tabelul veniturilor dlui [REDACTAT], care depășesc cu mult suma de 1 100 000,00 lei.

Totodată, consider rațional să declar că [REDACTAT], cetățean al României, la moment, continuă să își desfășoare activitatea în calitate de conducător auto internațional peste hotarele țării. Pot dovedi prin anexarea copiilor documentelor emise de către autoritățile române (legitimatie șofer internațional, legitimatie transport mărfuri periculoase, carduri de calificare conducător auto, certificate), cât și la data de 05.06.2020, cu nr. 35/7-4-2877, am obținut Extras din SIA al Poliției de Frontieră, cu privire la deplasările soțului [REDACTAT] peste hotarele țării, în ultimii 5 ani. Astfel, am încercat să restabilesc informațiile aferente muncii sale, anexând în acest sens tabele cu informații despre munca prestată și veniturile obținute.

Adițional, informez despre evoluția procurării imobilelor în anul 2020, după cum urmează:

După numirea în funcție de Secretar de stat al MAI și eliberarea mea din funcția de șef Direcție cooperare internațională al MA, Ministerul Apărării a inițiat procedura de evacuare forțată din apartamentul de serviciu de pe strada [REDACTAT], prin atac în instanța de judecată.

Astfel, fiind conștientă de riscul de a pierde unicul spațiu locativ, am început de comun cu familia să procurăm un spațiu locativ în funcție de resursele financiare disponibile. Din cauza pandemiei, soțul în premieră a renunțat la idea de stabilire cu traiul peste hotarele țării și a căzut de acord să procurăm un imobil în RM, luând în calcul refuzul meu continuu dea lungul anilor de a părăsi țara. În urma evaluării situației din zona adiacentă am identificat un imobil pe strada [REDACTAT], care era scos la vânzare pe www.999.md doar de un vânzător, care deținea 1/2 din casă și teren. Am inițiat procedura de obținere a dreptului ambilor părți pentru procurare. Al doilea coproprietar se afla în Belgia, era perioada stării de urgență, iar din cauza închiderii frontierei și circulației limitate, cât și din cauza sistării activității Ambasadei Republicii Moldova în Belgia, persoana nu putea transmite actele pentru efectuarea tranzacției de cumpărare-vânzare. Astfel, deși am lăsat datele de contact vânzătorului din RM, am renunțat la acest imobil.

Urmând căutările altui imobil, am identificat imobilul de pe str. [REDACTAT] din [REDACTAT], scos la licitație publică de către Banca Socială. Am depus contul de avans pentru participare la licitație. Între timp, apar actele pentru casa din str. [REDACTAT]. Reieșind din costul imobilului, am decis procurarea acestuia pentru finalizarea construcției și stabilirea cu traiul în aceasta. Pentru salvarea resurselor financiare depuse pentru participarea la licitație 140 000,00 lei, am decis participarea la licitație și identificarea resurselor financiare adiționale necesare pentru acoperirea cheltuielilor. Banca a solicitat depunerea banilor în cont pentru a demonstra deținerea acestora cât și verificarea provenienței de către organele de control, conform prevederilor legislației în vigoare.

Urmare a licitației, am fost desemnați câștigători. Între timp, din cauza scumpirii materialelor de construcție, cât și a serviciilor, am renunțat la construcția imobilului din str. [REDACTAT] și am scos imobilul la vânzare, după perfectarea tuturor actelor, care au fost distruse de către una din proprietarii anteriori.

Ce vizează plenitudinea și corectitudinea informațiilor reflectate în declarații, despre existența în proprietate a terenului cu nr. cadastral [REDACTAT], în valoare de 2400 lei, eu Grama Mariana, declar pe propria răspundere, că am aflat urmare a sesizării de către Dvs., urmare a sesizării date, am telefonat soțul, cât și soacra pentru clarificarea situației. Soacra [REDACTAT] a comunicat telefonic că cu adevărat în anul 2018, cu 2400 lei a procurat 17 ari de teren abandonat, aferent terenului deținut, care îi aducea mai multe pagube materiale din cauza neprelucrării acestuia. Fiind în etate, a decis să scrie direct terenul pe fiul [REDACTAT], care la moment era la părinții [REDACTAT] și [REDACTAT] în [REDACTAT]. [REDACTAT] a recunoscut că a uitat să mă informeze despre această achiziție și nici nu a dat importanță.

Totodată, declarația de avere și interese personale pentru anul 2020 a fost perfectată în regim on-line timp de câteva zile. Din cauza blocării sistemului, a fost aplicată declarația la 27.03.2020, fără verificarea modificărilor apărute în timp. Declar pe propria răspundere, că nu am făcut-o intenționat. Și vă voi conforma. A fost perioada de achitare on-line a accontului pentru participarea la licitația publică pentru achiziționarea imobilului din [REDACTAT].

Subsecvent, inspectorul de integritate, vis-a-vis de explicațiile și justificativele prezentate în punctul de vedere al subiectului controlului reține următoarele:

Cu privire la plenitudinea și corectitudinea informațiilor din declarațiile de avere și interese personale, inspectorul de integritate admite că carențele admise puteau avea loc în circumstanțele descrise, însă, potrivit art. 34 alin. (1) din Legea nr. 132/2016, reține că cele din urmă reprezintă încălcarea regimului juridic al declarării averii și intereselor personale.

Cu privire la prezentarea informațiilor și justificativelor privind eventuala diferență substanțială stabilită de către inspectorul de integritate între averea dobândită și veniturile realizate pentru aceeași perioadă, în vederea justificării disponibilităților financiare altele decât cele stabilite ca urmare a consultării sistemului informațional automatizat al Serviciului Fiscal de Stat și al Casei Naționale de Asigurări Sociale cât și a documentelor și informațiilor primite de la instituțiile financiare din Republica Moldova, Agenția Servicii Publice, Serviciul Fiscal de Stat și altor companii și societăți de drept public și privat, Grama Mariana a prezentat mai multe înscrisuri grafice, însă doar în unele cazuri a putut justifica prin acte confirmative valorificarea de facto a veniturilor soțului său, [REDACTAT], astfel, veniturile cu au fost confirmate prin justificative, inspectorul de integritate a ținut să le ia în calcul și respectiv, au fost introduse drept venituri în tabelul de efectuare a calculelor, în rest, în vederea justificării mijloacelor financiare ce au stat la bază efectuării modificărilor patrimoniale ce au generat în final diferența substanțială în accepiunea normei prevăzute în Legea nr. 133/2016, dna Grama Mariana nu a putut convinge cu documente confirmative deținerea cu caracter justificat a mijloacelor financiare ce au servit la procurările constatate în prezentul act, astfel, inspectorul de integritate a luat în calcul toate veniturile obținute oficial de soții Grama și oricum, în final rezultă o diferență substanțială în valoare de **1 015 847,70 lei**.

În vederea combaterii alegațiilor dnei Grama Mariana precum că soțul a avut venituri consistente însă a refuzat să i le aducă la cunoștință se reține că, potrivit informațiilor extrase din SIA Serviciului Fiscal de Stat, rezultă că [REDACTAT] nu are venituri impozabile pentru perioada 2014-2020.

Totodată, potrivit răspunsului Serviciului Vamal al RM cu nr. 10956 din 15.11.2021, subiecții declarării Grama Mariana și [REDACTAT] nu au introdus în țară numerar în monedă națională, numerar și cecuri de călătorie în valută străină, precum și alte bunuri.

Potrivit înscrisurilor prezentate de către dna Grama Mariana în punctul său de vedere cu nr. 9531 din 06.10.2021, majoritatea înscrisurilor și a descrierilor tabelare sunt perfectate de către ultima, nu și de către angajator sau de către entitățile oficiale care ar confirma cele descrise, și respectiv au un caracter declarativ-ipotetic, fără a fi alăturate de acte confirmative de obținere a mijloacelor, de valorificare a acestora și de declarare a acestora, în concluzie a fost luată în calcul doar suma de 71 631,82 lei, ce a putu fi probată prin acte confirmative. În acest context, este relevant de a menționa că multitudinea de înscrisuri prezentate asupra veniturilor neprobate ale dlui [REDACTAT] sunt din perioada 2001-2002 și 2009, care eventual puteau fi cheltuiți pînă în anul 2020, ori subiecții prezentului control, nu au prezentat probe veritabile care atestă că acele mijloace bănești de fapt au existat la momentul survenirii modificărilor patrimoniale enunțate în prezentul act de constatare.

Suplimentar, se reține că, potrivit SIA al Serviciului Vamal, dl [REDACTAT] la 12.01.2014, pînă la perioada efectuării controlului averii și intereselor personale, a procurat un automobil Mercedes Benz Viano, a/f 2007, pentru care a achitat suma de 152 287,48 lei (inclusiv taxe de acciz).

Totodată, potrivit interpelării subsemnatului de concretizare, dna Grama Mariana menționează că a aflat despre economiile soțului în perioada 03-20.03.2020. Însă, la 27.03.2020 dna Grama Mariana depune declarația de avere și interese personale, care la cap. V lit. C. nu este indicată informație cu privire la economiile deținute în numerar.

În sensul celor enunțate, inspectorul de integritate atestă că, asupra disponibilităților financiare ce au servit drept surse la efectuarea modificărilor patrimoniale din anul 2020, Grama Mariana nu a putut prezenta justificative veritabile cu privire la proveniența, legalitatea și sursele de venit asupra mijloacelor financiare.

În concluzie, inspectorul de integritate a efectuat calculul privind stabilirea diferenței între veniturile nete obținute (*mijloace financiare din care poate fi justificată diferența substanțială*) și averea dobândită de Grama Mariana (*care a inclus toate modificările patrimoniale, inclusiv cheltuielile stabilite*), pe parcursul deținerii funcțiilor publice cu statut special din cadrul Ministerului Apărării (10.06.2014-25.11.2019) și de viceministru al Afacerilor Interne (20.11.2019-14.06.2021), astfel, în rezultatul examinării în ansamblu a materialelor acumulate la dosarul de control și reflectate în tabelul de analiză care este parte componentă a dosarului de control, a constatat pentru anul 2020 o diferență substanțială în mărime de **1 015 847,70 lei**.

Potrivit Hotărârii de Guvern nr. 678 din 27.12.2019, pentru anul 2020 a fost aprobat cuantumul salariului mediul lunar pe economie în mărime de 7 953 lei.

Așadar, s-a constata că diferența de **1 015 847,70 lei** pentru anul 2020 între averea dobândită (*inclusiv toate cheltuielile ce au fost constatate*) în timpul exercitării funcțiilor prenotate și veniturile obținute în aceeași perioadă de către Grama Mariana este una substanțială în accepțiunea art. 2 din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, deoarece depășește 20 salarii medii lunare pe economie (*anul 2020 – 20*7 953 lei = 159 060 lei*).

În temeiul art. 34 alin. (1) din Legea 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, urmare a efectuării calculelor privind stabilirea diferenței substanțiale, rezultă o diferență substanțială în mărime de 1 015 847,70 lei pentru anul 2020.

În consecință, potrivit art. 34 alin. (5) și (6) din Legea 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate (redacția în vigoare la 29.10.2021), *În situația prevăzută la alin.(3), Autoritatea aplică orice măsuri de asigurare necesare și se adresează în instanța de judecată de la sediul Autorității în vederea încasării în folosul statului a valorii averii nejustificate sau a confiscării acesteia. Acțiunea respectivă se depune la Judecătoria Chișinău în termen de un an din momentul în care actul de constatare rămâne definitiv.*

În cazul contestării actului prin care se constată încălcarea regimului juridic al declarării averii și intereselor personale, Autoritatea poate solicita confiscarea averii nejustificate în cadrul procedurilor de contestare a actului de constatare.

Potrivit art. 23 alin. (7) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, *În cazul în care persoana nu mai ocupă o funcție publică sau de demnitate publică la data constatării averii nejustificate, a stării de incompatibilitate ori a conflictului de interese, interdicția de 3 ani se aplică potrivit legii, de la data la care a rămas definitiv actul de constatare sau, respectiv, a rămas definitivă și irevocabilă hotărârea judecătorească prin care se confirmă existența averii nejustificate, a stării de incompatibilitate ori a conflictului de interese.*

Subsidiar, potrivit prevederilor art. 5 alin. (5¹) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, *în cazul în care autoritatea publică competentă în domeniul controlului averii și intereselor personale constată că în declarație au fost introduse date incomplete sau eronate, subiectul declarării este obligat să depună declarația rectificată în*

termen de 30 de zile de la data la care actul de constatare, întocmit în urma controlului averii și intereselor personale, a devenit definitiv, astfel, lui Grama Mariana se va solicita să depună declarații rectificate.

Totodată, luând în considerație că în cadrul controlului averii și intereselor personale au fost solicitate informații de la toate sursele de venit stabilite, cum ar fi sursele de venit indicate pe propria răspundere de către Grama Mariana în declarațiile sale de avere și interese personale și sursele de venit indicate în fișele de verificare a obligațiunilor fiscale ale SIA al Serviciului Fiscal de Stat, Serviciul Vamal al RM, precum și faptul că subiectul controlului nu a putut prezenta justificative (acte confirmative de proveniență) privind disponibilitățile financiare ce sunt constatate ca diferență între veniturile sale în raport cu cheltuielile sale pentru aceeași perioadă, inspectorul de integritate conchide că deținerea averii stabilite în cadrul controlului ca diferență substanțială are caracter nejustificat.

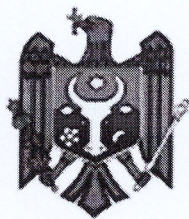
Din aceste raționamente, în conformitate cu prevederile art. 19, 34, 35 și art. 36 din Legea 132/2016 cu privire la ANI și art. 5 alin. (5¹) și art. 23 alin. (5-7) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, inspectorul de integritate,-

DECIDE:

1. Se constată încălcarea regimului juridic al declarării averii și intereselor personale de către dna Grama Mariana, ex-viceministru al Afacerilor Interne și funcționar public cu statut special în cadrul Ministerului Apărării.
2. Se constată diferență substanțială și deținerea averii cu caracter nejustificat, în mărime de **1 015 847,70 lei pentru anul 2020**, diferență ce a fost constatată între averea dobândită și veniturile obținute pentru aceeași perioadă de către Grama Mariana.
3. Se transmite, prezenta cauză în instanța de judecată competentă spre examinare în vederea dispunerii confiscării averii nejustificate.
4. Se decade, dna Grama Mariana din dreptul de a exercita o funcție publică sau o funcție de demnitate publică, cu excepția funcțiilor eligibile, pe o perioadă de 3 ani de la data în care dnei Grama Mariana i se va constata în totalitate sau în parte avere nejustificată printr-o Hotărâre judecătorească definitivă.
5. Se înscrie dna Grama Mariana în Registrul de stat al persoanelor care au interdicție de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică, de la data în care dnei Grama Mariana i se va constata în totalitate sau în parte avere nejustificată printr-o Hotărâre judecătorească definitivă.
6. Se atenționează dna Grama Mariana de a depune declarațiile rectificate în termen de 30 de zile de la data la care actul de constatare, întocmit în urma controlului averii și intereselor personale, a rămas definitiv.
7. Se aduce la cunoștința dnei Grama Mariana actul de constatare și se informează despre dreptul de a-l contesta în termen de 30 zile de la emiterea acestuia, la Curtea de Apel Chișinău, MD-2043, mun. Chișinău, str. Teilor nr.4.
8. Se aduce la cunoștința dlui [REDACTED] actul de constatare și se informează despre dreptul de a-l contesta în termen de 30 zile de la emiterea acestuia, la Curtea de Apel Chișinău, MD-2043, mun. Chișinău, str. Teilor nr.4.

**Inspector de integritate principal
al Inspectoratului de Integritate**

Ion CREȚU

**AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE INTEGRITATE
A REPUBLICII MOLDOVA
НАЦИОНАЛЬНЫЙ ОРГАН ПО НЕПОДКУПНОСТИ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА**

MD-2005, mun. Chișinău, str. Mitropolit Gavriil Bănulescu-Bodoni, 26
Tel.(373 22) 820 601, fax (373 22) 820 602, www.ani.md, e-mail: info@ani.md

**ACT
privind rectificarea erorilor
admise în Actul de constatare nr.392/10 din 13 decembrie 2021**

mun. Chișinău

14 decembrie 2021

Inspector de integritate principal al Inspectoratului de Integritate din cadrul Autorității Naționale de Integritate, Ion Crețu, studiind din oficiu Actul de constatare nr.392/10 din 13 decembrie 2021, emis în rezultatul controlului averii și a intereselor personale inițiat în privința dnei Grama Mariana, anul nașterii [REDACTED], IDNP-[REDACTED], domiciliată în [REDACTED],

CONSTATĂ:

Conform prevederilor art.131 alin.(3) din Codul administrativ, competența de a rectifica aparține, din oficiu sau la cererea participanților, autorității publice care a emis actul administrativ individual.

Potrivit prevederilor art.19 lit.g) din Legea nr.132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, actele de constatare se întocmesc de către inspectorii de integritate.

În aceste condiții, operațiunea de corectare a erorii depistate se efectuează nemijlocit de către inspectorul de integritate care a întocmit actul de constatare.

La etapa pregătirii actului administrativ pentru publicare pe pagina web oficială a Autorității în conformitate cu prevederile art.34 alin.(4) din Legea nr.132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, studiind din oficiu textul conținut în Actul de constatare nr.392/10 din 13 decembrie 2021, s-a stabilit prezența unei erori de redactare, și anume, înscrierea eronată în textul actului de constatare a funcției deținute de dna Grama Mariana în cadrul Ministerului Afacerilor Interne, și anume „viceministru al Afacerilor Interne sau ex-viceministru al Afacerilor Interne”, care în rezultatul corectării urmează a fi „**secretar de stat al Ministerului Afacerilor Interne/ex-secretar de stat al Ministerului Afacerilor Interne**”.

Prezenta rectificare operată în textul Actului de constatare nr.392/10 din 13 decembrie 2021 intră în vigoare din momentul comunicării participanților, fără a modifica efectele juridice ale actului administrativ individual.

În circumstanțele faptice și de drept enunțate, în temeiul art.131 alin. (3) din Codul administrativ, inspectorul de integritate principal,-

DECIDE:

1. Se modifică pe calea rectificării textul conținut în Actul de constatare nr.392/10 din 13 decembrie 2021, prin înlocuirea sintagmelor „viceministru al Afacerilor Interne sau ex-viceministru al Afacerilor Interne” cu sintagma „**secretar de stat al Ministerului Afacerilor Interne/ex-secretar de stat al Ministerului Afacerilor Interne**”.
2. Se comunică dnei Grama Mariana despre rectificarea erorilor din Actul de constatare nr.392/10 din 13 decembrie 2021.
3. Rectificarea produce efecte juridice din momentul comunicării acesteia participanților.

**Inspector de integritate principal
al Inspectoratului de Integritate**

Ion CREȚU